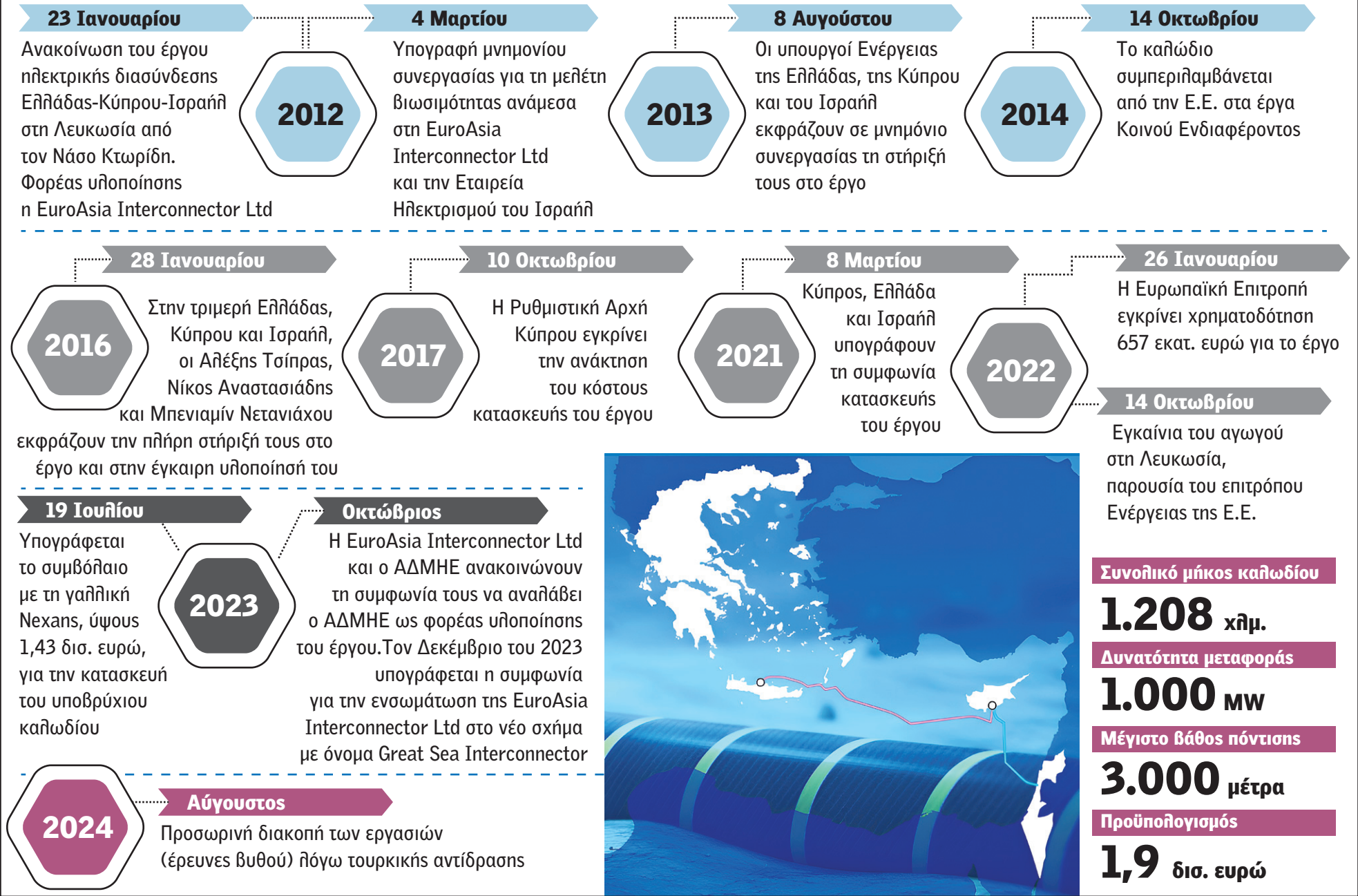

ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ-ΣΤΑΘΜΟΙ

έκρηξη

Η ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ ήταν μια κυπριακή ιδέα που γεννήθηκε μετά την έκρηξη στο Μαρί το 2011 και την κατάρρευση του κυπριακού δικτύου ηλεκτροδότησης για μία εβδομάδα

βη δυναμικά στην υπόθεση την περασμένη Πέμπτη και κάλεσε όλα τα μέρη να δεσμευτούν για την υλοποίηση του έργου GSI το συντομότερο δυνατό, «επειδή οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση είναι εις βάρος των ενδιαφερόμενων μερών και ιδιαίτερα της Κύπρου, του κύριου δικαιούχου αυτού του έργου». Αυτό δήλωσε η εκπρόσωπος της Κομισιόν για θέματα Ενέργειας, **Αννα Κάισα Ιτκονεν**, η οποία «άδειασε» μεγαλοπρεπώς τον Κύπριο υπουργό Οικονομικών για το θέμα της βιωσιμότητας, λέγοντας ότι «πριν το έργο αυτό να οριστεί επιλέξιμο για χρηματοδότηση από την Ε.Ε., έχει περάσει από έναν αρκετά διεξοδικό έλεγχο από την Επιτροπή, από τους φορείς υλοποίησης του έργου, επειδή πρέπει να αποδειχθεί η βιωσιμότητά του πριν από την ανάληψη οποιασδήποτε δέσμευσης».

Πάντως, η όψιμη αρνητική στάση της Κύπρου προς το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης προκαλεί αίσθηση καθώς η ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ ήταν μια κυπριακή ιδέα (που γεννήθηκε μετά την έκρηξη στο Μαρί το 2011 και την κατάρρευση του κυπριακού δικτύου ηλεκτροδότησης για μία εβδομάδα) που ανέλαβε να υλοποιήσει μια κυπριακή εταιρεία. Την ιδέα αυτή, μάλιστα, διαδοχικές κυπριακές κυβερνήσεις στήριξαν για μία δεκαετία και με ενθουσιασμό τόσο στις τριμερείς συναντήσεις Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ όσο και στην Ε.Ε. (υπενθυμίζεται ότι το 2022 ο τότε Κύπριος Πρόεδρος **Νίκος Αναστασιάδης** τέλεσε πανηγυρικά τα επίσημα εγκαινία της κατασκευαστικής φάσης του έργου). Οι ελληνικές Αρχές είχαν καταλάβει πάντως ότι η EuroAsia Interconnector δεν ήταν σε θέση να κινητοποιήσει τα κεφάλαια ούτε διέθετε την τεχνολογία

για να φέρει σε πέρας το έργο. Γι' αυτό και το 2019 ο τότε υπουργός Ενέργειας **Κωστής Χατζηδάκης** απένταξε το σκέλος Αττική - Κρήτη (που είχε συμπεριληφθεί στον αρχικό σχεδιασμό της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ) από το ευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενο έργο και το προώθησε εξ ολοκλήρου με εθνικά κονδύλια. Και αυτό το περιστατικό είχε προκαλέσει κρίση στις σχέσεις της Ελλάδας με την Κύπρο, η οποία όμως ξεπεράστηκε.

Ανάληψη από ΑΔΜΗΕ

Η επόμενη κρίση ήρθε τον Σεπτέμβριο του 2023, όταν η EurAsia Interconnector απέτυχε να βρει και να καταβάλει τα απαραίτητα 50 εκατ. ευρώ στην εταιρεία Nexans για την έναρξη κατασκευής του καλωδίου. Υπό την πίεση της Κομισιόν που χρηματοδοτούσε το έργο με 657 εκατ. ευρώ, Ελλάδα και Κύπρος αποφάσισαν να αναλάβει ως φορέας υλοποίησης του έργου ο ΑΔΜΗΕ, που θα απορροφούσε τη EuroAsia Interconnector στο νέο σχήμα Great Sea Interconnector. Η διαδικασία αυτή ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2023. Και όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω, οι Κύπριοι επέδειξαν ελάχιστη διάθεση συνεργασίας. Σε κομβικό ζήτημα αναδείχθηκε στο διάστημα αυτό η ανάκτηση των εξόδων κατασκευής, την οποία ήθελαν να μεταθέσουν για το διάστημα μετά την ολοκλήρωση του έργου. Ελληνικές διπλωματικές πηγές υποστηρίζουν ότι η κυπριακή αρνητική στάση για το έργο οφείλεται σε ισχυρά οικονομικά συμφέροντα με ισχυρές πολιτικές και μιντιακές προσβάσεις. Οι πάροχοι ενέργειας στην Κύπρο είναι σε θέση να χρεώνουν διπλές τιμές στη χοντρική από ό,τι στην Ελλάδα και δεν έβλεπαν με καθόλου καλό μάτι ένα κα-

λώδιο που θα έφερνε ρεύμα στο 50% της δικής τους τιμής.

Κωλυσιεργία

Ακόμα και όταν μετά τη δεύτερη συνάντηση Μητσοτάκη - Χριστοδουλίδη υπογράφηκε η διακρατική συμφωνία (πλαίσιο κατανόησης), η ΠΑΕΚ καθυστέρησε την απόφαση για την εκταμίευση των 25 εκατ. ευρώ ως τον Αύγουστο του 2025. Αυτή η νέα κωλυσιεργία από την κυπριακή πλευρά πέρασε πάντως στα «ψιλά», καθώς στην επικαιρότητα από τον Νοέμβριο και ύστερα κυριάρχησαν οι αντιδράσεις και οι οχλήσεις της Τουρκίας και οι συνεχείς αναβολές από την ελληνική πλευρά (το υπουργείο Εξωτερικών) να βγάλει την απαραίτητη NAVTEX για να επανεκκινήσουν οι έρευνες βυθού. Αυτή η καθυστέρηση διήρκεσε, όπως λένε κυβερνητικά στελέχη, έως τον Μάρτιο και οφείλεται, σύμφωνα με πληροφορίες, στην προσπάθεια της ελληνικής πλευράς να επιτύχει μια συνεννόηση με την Τουρκία, τόσο για το συγκεκριμένο θέμα όσο και για τα ελληνοτουρκικά ευρύτερα. Όταν η Αθήνα διαπίστωσε ότι δεν υπήρχε τέτοια περίπτωση, άρχισε να κινείται επί του πεδίου, αρχικά με τον χωροταξικό σχεδιασμό και στη συνέχεια με τα θαλάσσια πάρκα. Το καλώδιο ήταν το επόμενο βήμα και προαναγγέλλθηκε από την κυβέρνηση αρκετά έντονα τις δύο τελευταίες εβδομάδες και γι' αυτό η κυπριακή αντίθεση στο έργο επανήλθε στο προσκήνιο. Το τι μέλλει γενέσθαι σχετικά με το έργο παραμένει σε εκκρεμότητα. Χωρίς τη μεταστροφή της Κύπρου πάντως, καλώδιο ηλεκτρικής διασύνδεσης δεν μπορεί να υπάρξει. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Κομισιόν θέλει να οργανώσει συνάντηση ή τηλεδιάσκεψη για το έργο την επόμενη εβδομάδα, όπου θα ξεκαθαρίσουν πολλά πράγματα.